

MAĀ KARY

ĀšterĀ½, 26 Ānor 2019

MĀsĀ-c Ānor je krĀtkĀ½ pĀ™eklenovacĀ-most mezi konĀcĀ- zimou a jarem. ParadoxnĀ je zemĀ nejblĀ-Ā¾ slunci 3. ledna a pak se od slunce vzdaluje, ale dĀ-ky naklonĀnĀ© ose zemĀkoule, se my, na severnĀ- polokouli, pomalu suneme do letnĀ-ho období-, zatĀ-mco protinoĀ¾ci to majĀ- ĀplnĀ naopak.

PĀ™Ā-roda se zaĀĀ-nĀi probouzet, nejsou to uĀ¾ jenom bledule, kterĀ© vylĀzajĀ- i z pod snĀhu, objevily se snĀĀ¾enky a talovĀ-ny, takĀ© devĀtsil zaĀĀ-nĀi vykukovat ze zemĀ, na keĀ™Ā-ch jsou rozĀepejĀ™enĀ© kvĀty vilĀ-nĀ-, na plotech malĀ©, Ā¾lutĀ© kvĀtky nahokvĀtĀho jasmĀ-nu a koĀiĀky na jĀ-vĀich vystrkujĀ- chlupatĀ© hlavĀky.

VyletĀly

vĀely, aby se vyprĀjĀily a moĀ¾nĀi i nakrmily na lĀ-skovĀ½ch jehnĀdĀjch. Ani ptĀjci se nenechajĀ- zahanbit, uĀ¾ brzy po rĀjnu, jak se trochu rozednĀ-, slyĀjĀ-m, jak vedle v sadu na sebe pokĀ™ikujĀ-, kosĀjci uĀ¾ nahodili ĀernĀ½ lesklĀ½ svatebnĀ- hĀjv, a je slyĀjet staccato bubnovĀjnĀ- strakapouda pĀ™mi nĀimluvĀjch, kterĀ½m chce ohromit svoji nevĀstu..

Je

obdobĀ- masopustu, kterĀ© se slavĀ- od svĀtkĀ- TĀ™Ā- krĀjĀ-, aĀ¾ do Ā karedĀ©, neboli PopeleĀnĀ- stĀ™edy, od kterĀ© zaĀĀ-nĀi postnĀ- obdobĀ-. PopeleĀnĀ- stĀ™eda je stejnĀ jako Velikonoce pohyblivĀ½ svĀtek a letos trvĀj od 6. ledna do 6. bĀ™ezna. PĀvodnĀ Ājlo o pohanskĀ© svĀtky Ā€“ antickĀ© slavnosti, tzv. saturnĀlie, coĀ¾ je jeden z nejvĀ½znamnĀjĀch svĀtkĀ Ā™Ā-mskĀ©ho nĀjboĀ¾enstvĀ-, slavenĀ½ na zimnĀ- slunovrat k poctĀ SaturnovĀ. PĀ™ed obdobĀ-m pĀstu je dobrĀ© se dobĀ™me najĀ-st i napĀ-t, a k tomu slouĀ¾Ā- prĀjvĀ masopust, spojenĀ½ se zabĀjĀkami a lidovou zĀjĀbavou, kdy obcemi nebo mĀsty chodĀ- faĀjankovĀ½ prĀvod masek. FaĀjankovĀ½ prĀvod je zapsĀjn jako nehmotnĀ© kulturnĀ- dĀdictvĀ- v knize UNESCO.

O roztockĀ©m

masopustu jsem vĀjm psala uĀ¾ loni. I tady na zĀjpad od Prahy se stĀjle drĀ¾Ā- tato tradice a dĀ-ky Muzeu v roztockĀ©m zĀjmku, kde je depozitĀjĀ™ masek maĀjkar, kterĀ© se na prĀvod pĀjĀujĀ-, bĀ½vĀj velmi pĀknĀ½.

MasopustnĀ-

prĀvod vede Laufr a Ā½enuĀka. PrĀvod obchĀzĀ- domy, kde popĀ™ejĀ- ĀtĀstĀ- a zdravĀ- a nakonec konĀcĀ- u zabĀjĀky Klibny (kobyly). NĀjvĀjtĀvy v domech se neobejdou bez pohoĀjtĀnĀ-, tradiĀnĀ- je nĀjakĀj ta kobliha, boĀ¾Ā- milosti a frĀĀjnek.

MasopustnĀ- masky majĀ- svojĀ- tradiĀnĀ- podobu a kaĀ¾dĀj mĀj svĀj vĀ½znam:

Laufr a 1/2enuÅjka

Laufr pÅ™edstavuje

biÅ™ice s papÅ™ovou Å•epicÅ™- a chodÅ™-vÅ™i se svojÅ™- 3/4enuÅjku pÅ™ed prÅ™vodem od chalupy k chalupÅ™, a zjiÅ™uje, zda tam budou maÅjky vÅ™-tÅ™iny. NÅ™kde mÅ™sto Laufra chodÅ™-StrakatÅ™ (Masopust), mÅ™j na sobÅ™, otrhanÅ™ a co nejpeÅ™ejÅ™- obleÅ™enÅ™.

NevÅ™sta a 1/2enich

V masce nevÅ™sty

byste 3/4enu nenaÅjli. Tuto masku zÅ™isadnÅ™, nosÅ™- muÅ™i. 1/2ena se skrÅ™1/2vÅ™i v masce 1/2enicha, nÅ™kde takÅ™ nazÅ™vanÅ™ DruÅ™ba. Tyto masky nesmÅ™ly chybÅ™t v 3/4ÅdnÅ™m prÅ™vodu, symbolizujÅ™- zaÅ™itek nÅ™Å•eho novÅ™ho.

Turci

VÅ™tÅjinou jdou v

prÅ™vodu Å™yÅ™mi Å™ dva jsou Å™zmodÅ™-Å™ a dva Å™zÅ•ervenÅ™-Å™. V tÅ™, chto maskÅjch mohou chodit pouze svobodnÅ™- mlÅjenci, navÅ™c jeÅ™tÅ™ pÅ™ed vojnu. PÅ™ed kaÅ™dÅ™m stavenÅ™m zatancujÅ™- Å™koleÅ•koÅ™ to proto, aby se vyvedla Å™roda.

MedvÅ™d a MedvÅ™dÅ™

DalÅjÅ™- absolutnÅ™

nezbytnÅj maska, kterÅj nesmÅ™- chybÅ™t v 3/4ÅdnÅ™m prÅ™vodu. MedvÅ™dovi jsou pÅ™isuzovÅjny magickÅ™ vlastnosti Å™ pÅ™medevÅjÅ™-m plodnost. Proto byla skoro povinnost vÅjch dÅ™vek a 3/4en si s medvÅ™dem zatancovat. MedvÅ™da na provaze vodÅ™- dalÅjÅ™- maska Å™ medvÅ™dÅjÅ™.

1/2id

Ten mÅj na sobÅ™

dlohÅ™ kabÅj, poÅjtitÅ™ barevnÅ™mi Å™trÅ™ky lÅjtek. Na oÅ™-ch mÅj brÅ™le bez skel, a jeho tvÅjÅ™ zdobÅ™- obrovskÅ™ a dlohÅ™ nos. Na hlavÅ™ mÅj cylindr s husÅ™mi kÅ™dly, tvÅjÅ™ mu zdobÅ™- dlouhÅ™ vousy. NezbytnÅ™m doplÅ™kem je ranec, kterÅ™ nosÅ™- pÅ™mes rameno. HlavnÅ™m Å™kolem 1/2ida je kontakt s divÅjky, vtipkuje s nimi a snaÅ™- se Å™zobchodovat.

KominÅ™-k

Na sobÅ™ mÅj

klasickÅ™ kominickÅ™ obleÅ™enÅ™, na zÅ™dech a zadnici ozdobenÅ™ cifernÅ™-ky. Ty oznaÅ™ujÅ™- zaÅ™itek a konec masopustnÅ™- veselice. Je znÅjmo, 3/4e kominÅ™-ci nosÅ™- ÅjÅ™stÅ™, ale pÅ™esto si na nÅj dÅjvejte pozor. V ruce totiÅ™ drÅ™- Å•ernidlo, kterÅ™m maÅ™e tvÅjÅ™e vÅjem, kteÅ™- se k nÅ™mu pÅ™itoÅ™-, a s nÅ™kterÅ™mi se i honÅ™-.. Ve stavenÅ™ch Å™zvymetÅj komÅ™-ny a peceÅ™ a nachÅjzÅ™- vÅ™sluÅ™ku, kterou hospodynÅ™ nechajÅ™- v trouby, prÅjvÅ™ k tomuto Å™Å•elu.

Slaměná 1/2

Oblečen je ve

vestě, pleteně ze slámy. Ze stejného materiálu je i vysoký klobouk. Honěpáhlí-ějě-cě-, snaě- se je povalit na zem a zaěrnit jim tvěě ěernidlem. Těmto zpěsobem jim pmeděv plodivě sěly Země. Ve staveně- nechěval klas obilě-, aby těm zajistil dobrou ěrodu.

Cikějka

Oblečeněj v

pestrobarevněm oblečeně-, s nezbytněmi ějětky a cingřětky, taně- s mlědenci a za peně-ze hějěj z ruky osud vějem, kteě- jě- zkě-ě- cestu.

Ras

Chodě- do staveně-

na vyědějně- hospodyně, aby zkontroloval zdravě- zvě-ěmat, a nemocně kusy vylěil ěi utratil. Nabě-zě- ke koupi kobyly, kterou ale nikdo nekoupě-, a proto ji na konci ěekěj smutně 1/2 osud. S sebou mě-věj lěkaěskou kabelu, kolem krku vě-nec ěpekěkě-, oblečen je do koěeněho kabětu.

Smrtka

Symbolizuje konec

zimy, strějě- malě děti a asistuje u popravě kobyly.

Bějba s ně-ějě-

Ěeasto chodě- s

1/2idem, větějinou nese v ně-ěji na zědech dě-tě. Objevuje se ve dvou variantěch. U prvně- je dě-tě vycpaněj loutka, ozdobeněj pestrěmi zěplatami, postavu bějby tvoě- maskovaně ělověk. Ve druhě variantě vyě-ně-věj ělověk z ně-ěje a pmedstavuje dě-tě, zatěmco vycpaněj je naopak postava bějby, pmeděvně-ěj v pmedklonu na pmedně- ěěst ně-ěje.

Klibna

Tato maska mě-ěe

mě-t podobu ěyěnohou, nebo dvounohou. Ěetyěnohou kobyly děljě- dva lidě, a popravdě, ně- to ěědně 1/2 med, dělat ěžzadekě ě“ strějit v pmedklonu několik dlouhěch hodin. V pmed-padě dvounohě kobyly to větějinou běvěj vojěk, sedě-cě- na kobyly. Kobylyka se honě- s pmedhlě-ějě-cě-mi a opět je mě-ě ěernidlem.

Ěemeslněci

Masky pmedstavujě-

bě-ěně profese a povolějně-. Objevujě- se ěezněci, holiěi, kadeěnice, lěkaěmě,

drájená-ci.

Masky v uniformách

Hasiči, vojáci

vájech množch podob v etn husar a dálostmelc, nová strážná-ci a policajti.

Hudebná-ci

Prá vodu doprovázejí muzikanti se svými nástroji, tentokrát skutečnými a hrají.

Často chodí vají za Laufrem v ale skupiny. Složené kapely má se bít rázně, v jinou se hrají lidovky.

Tvorba masek

mažkar nemá žádné pravidla. a když do toho vstoupí domácí v roba, má se do kat rázných pátek. Tady v Roztokách mají svoje Vometáky - skupinu mladých dávek tančících s kořátky, které tvoří. Ale prá vodu, vytvářejí másto pro Královnu a její družinu, a metou z cesty váje zlác. Jejich oblečení doplňují černé pásky s rolníky a zdobené kořátky. Z nich se volí královna a ta po zvolení celá prá vod jede na klibnu.

Klibnu na konci

masopustu někdy smutný osud. Masopustní veselice končí - až soudem, a na jeho konci ras kobyliku popraví. Před tím jí ale jsou přetěny až hčy " v jinou anonymní poklesky lid z obce. Někde másto kobyly pochová vají basu " jako symbol konce období zábav a muziky.

Letos 6. března

veselí ale nekončí, u v pondělí je 24. března, to je Matěje a za náj Matějský pouť. Jak se překulí jmeniny Matěje, tak jaro je u za rohem.

deeres